

Universitätsbibliothek Wuppertal

Pvb. Virgilio Maronis Bucolicorum Eclogæ X, Georgicorum Libri III, Æneidos Libri XII

Vergilius Maro, Publius

Genevæ, M.DC.XXXVI.

Ecloga V. Daphnis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-548)

P. VIRGIL.

*Incipe parue puer: cui non risere parentes,
Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.*

Risu cognoscere matrem. Alludit ad id quod factum est: & rem naturalem ait. Sicut enim maiores se sermone cognoscunt: ita infantes parentibus risu se indicant agnoscere. Ergo hoc dicit, Incipe parentibus arridere: & eis spe omnis boni detrahere sollicitudinem: ut ipsi tibi ardeant. *Tulerunt.* Alij abstulerint legunt, ut sit, Si riseris, abstulerint decem menses matri tuæ longa fastidia. matri enim decem menses attulerunt longa fastidia, quia prægnantes solent fastidia pati. *Decem menses.* quia mares in decimo nascuntur mense, femina verò in nono. *cui non risere parentes.* Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est. Sicut Vulcano contigit: qui cum deformatus à Sincius, cum Ioui fulmina fabricasset, non est admissus ad epulas deorum. Postea cum rogaret ut cum Mineræ coniugium sortiretur: spretus ab ea est. Vnde diuinos honores non meruit: ad quos aut per conuiuium numinum, aut per coniunctionem venit deorum. Hinc est quòd Iuno in primo Æolus agit gratias, quòd per eius beneficium diuinos honores meruit, ut Tu das epulis accumbere diuim. Alij dicunt: quòd cum Vulcanus parentes suos diu ad sedisset Iuno, nec posset exsurgere, Vulcanus negauit se soluturum omnino, nisi prius parentes suos sibi monstrasset, atque ita factum est ut in Deorum numerum reciperetur. Sanè nec Deus hunc mensa, alijs ita intelligunt quasi tam citò extinctus sit, ut nec Veneri nec Libero potuerit operari. Proinde nobilibus pueris editis in atrio domus Iunoni lectus, Herculi mensa ponebatur. *Non deus,* Id est Iupiter *nec dea,* Id est Minerua.

ECLOGA V. DAPHNIS.

MENALCAS. MOPSVS.

*Vt non Mopse (boni quoniam conuenimus ambo,
Tu calamos inflare leuis, ego dicere versus)
Hic corylis mixtas inter confedimus vltimos? Mops.
Tu maior: tibi me est æquum patere Menalca:
Sive sub incertas Zephyris motantibus vmbas,
Sive antro potius succedimus: aspice ut antrum
Syluestris raris sparsit labrusca racemis.*

Menalcas Virgilius hic intelligitur, qui obitum fratris sui Flacci deseruit: vel, ut alij volunt, interfectionem Cæsaris. *Mopsus* verò Æmilius Macer Veronensis Poeta amicus Virgilij. *Cur non Mopse, boni.* Inducuntur duo pastores canere ad delectationem: Vnde & se laudantes sibi inuicem cedunt. *Boni* autem, docti, & figuratè ait, ambo boni, id est, *Tu calamos inflare leuis:* calamos aut leues versus id est subtiles, sed melius est calamos leues, ego dicere versus, boni dicere, versus, boni dicere autem græcum est, ita nos legimus: dicere sanè pro canere, ut, *Dianam tenere dicite virgines,* ponitur & pro nominare, ut Italianam dixisse ducis de nomine gentem. *Hic corylis mixtas inter confedimus vltimos:* gordo est, *Cur non Mopse* hic confedimus inter vltimos mixtas, corylis scilicet, ut canamus. Sanè *inter* præpositio, quia postposita est, mutauit accentum, sicut *Circum tu maior* id est vel natus, vel meritis *Sive sub incertas Zephyris motantibus vmbas.* Dicit quidem verècundè se illi obtemperare debere: ostendit tamen quid sibi placeat. Nam ex ipsa laude, antri, & ex arborum vituperatione, quarum incertas vmbas esse dicit: ostendit suam sententiam esse meliorem. *Incertain vmbre* sunt & ex solis circuitu, & ex mobilitate ventorum, quod ipse etiam dicit, *Zephyris motantibus vmbas.* Sanè succedimus & datio & accusatio casibus, secutus tam veterem, quam nostram consuetudinem suo more iungit, siue vmbas succedimus, siue antro, cum alibi secutus tantum antiquos, datio tàm succedere iunxit, ac nostris succedere penatibus, & successitque gemens stabulis. *Sallustius tamen succedere accusatio iunxit.* Sed vbi prope significat. *Cum murum hostium successisses, penas dederat:* hoc est, cum prope murum accessisset. Succedere autem idem significat, quod est subire, id est, penitus intrare. *labrusca.* Vitis agrestis: quæ, quia in terræ marginibus nascitur, labrusca dicitur, à labris & extremitatibus agrorum, vel quòd sapore acerbo labra lædat.

Me. Mon-

A Me. *Montibus in nostris solus tibi certat Amyntas.*

Mo. *Quid, si idem certet Phœbum superare canendo?*

Montibus in nostris. Ac si diceret, in nostro territorio. Tibi certat. Vsurpatum est, nam hodie, certo tecum dicimus. Amyntas, Cornificius per ironiam dicitur. Quid, si idem certet Phœbum superare canendo? Offensus comparatione inferioris, hoc dixit: licet non amare Menalcas dixerit, Solus tibi certet Amyntas, quod tamen quia hic asperè accepit, ille paulo post curat, dicens, Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ.

Me. *Incipe Mopse prior, si quos aut Phyllidis ignes,
Aut Alconis habes laudes, aut iurgia Codri:*

B *Incipe: pascentes seruabit Tityrus hœdos.*

Mo. *Immo hæc viridi nuper quæ cortice fagi
Carmina descripsi, & modulans alterna notavi,
Experiar: in deinde iubeto certet Amyntas.*

Phyllidis ignes. Phyllis Sitonis filia regina Thracum fuit. Hæc Demophoontem Thesei filium regem Atheniensem redeuntem de Troiano prælio dilexit, & in coniugium suum rogauit, ille ait antè ordinaturum se rem suam: & sic ad eius nuptias reuersurum. Profectus itaq; cum tardaret: Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulsu, quod se speratam crederet: laqueo vitam finit, & conuersa est in arborem amygdalum sine foliis. Postea reuersus Demophoon, cognita re, eius amplexus est truncum, qui, velut sponsi sentiret aduentum, folia emisit. Vnde etiam phylla sunt dicta à Phyllide, quæ antea petala dicebantur. Sic Ouidius in Metamorphoseon libris, Aut Alconis laudes. Hic Cretensis sagittarius fuit, comes Herculis, ita peritus ut ictus eius non falleretur, namq; positos supra capite hominum anulos traiciebat, capillos spiculis sagittarum rumpebat, sagittas sine ferro positas ex aduerso gladiorum lancearumve mucronibus findebat, cuius cum filium draco inuasisset, tanta arte direxit sagittam, ut, ea currens, in serpentis deficeret vulnere, nec transfret in filium. Iurgia codri. Codrus dux Atheniensium fuit, qui octo bello inter Laconas & Athenienses, cum respondisset oraculum, illos posse vincere quorum dux ab hostibus fuisset occisus, & hostes scientes à Codro abstinere, habitu humili profectus est ad hostium vicina tentoria: & illic iurgio eos in suam egedem instigauit: cum à nullo fuisset agnitus, & sic locum fecit oraculo, nam Athenienses eo prælio vicerunt. cortice fagi. Vbi enim, debuit magis rusticus scribere? Modulans alterna. Secundum rhythmum componens. Alterna autem, varia, propter musicam: cuius sonus varius inuenitur ex pedum dissimilitudine. Significat autè cantaturus se epicedion & epitaphion. Nam epicedion est quod dicitur caduere sedum sepulto, vt, Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim: Epitaphion autem post completâ sepulturâ dicitur, vt, Daphnis ego in syluis hinc vsque ad sydera notus.

C *Phyllidis ignes. Phyllis Sitonis filia regina Thracum fuit. Hæc Demophoontem Thesei filium regem Atheniensem redeuntem de Troiano prælio dilexit, & in coniugium suum rogauit, ille ait antè ordinaturum se rem suam: & sic ad eius nuptias reuersurum. Profectus itaq; cum tardaret: Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulsu, quod se speratam crederet: laqueo vitam finit, & conuersa est in arborem amygdalum sine foliis. Postea reuersus Demophoon, cognita re, eius amplexus est truncum, qui, velut sponsi sentiret aduentum, folia emisit. Vnde etiam phylla sunt dicta à Phyllide, quæ antea petala dicebantur. Sic Ouidius in Metamorphoseon libris, Aut Alconis laudes. Hic Cretensis sagittarius fuit, comes Herculis, ita peritus ut ictus eius non falleretur, namq; positos supra capite hominum anulos traiciebat, capillos spiculis sagittarum rumpebat, sagittas sine ferro positas ex aduerso gladiorum lancearumve mucronibus findebat, cuius cum filium draco inuasisset, tanta arte direxit sagittam, ut, ea currens, in serpentis deficeret vulnere, nec transfret in filium. Iurgia codri. Codrus dux Atheniensium fuit, qui octo bello inter Laconas & Athenienses, cum respondisset oraculum, illos posse vincere quorum dux ab hostibus fuisset occisus, & hostes scientes à Codro abstinere, habitu humili profectus est ad hostium vicina tentoria: & illic iurgio eos in suam egedem instigauit: cum à nullo fuisset agnitus, & sic locum fecit oraculo, nam Athenienses eo prælio vicerunt. cortice fagi. Vbi enim, debuit magis rusticus scribere? Modulans alterna. Secundum rhythmum componens. Alterna autem, varia, propter musicam: cuius sonus varius inuenitur ex pedum dissimilitudine. Significat autè cantaturus se epicedion & epitaphion. Nam epicedion est quod dicitur caduere sedum sepulto, vt, Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim: Epitaphion autem post completâ sepulturâ dicitur, vt, Daphnis ego in syluis hinc vsque ad sydera notus.*

D *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

E Mo. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebant: vas coryli testos, & flumina nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atque deos, atque astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina: nulla neque annem
Libavit quadruppes nec gramini attigit herbam.
Daphni tuum Pænos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri syluæque loquuntur.
Daphnis & Armenia currum subiungere tigris
Instituit: Daphnis ibi fas inducere Baccho,
Et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis vt arboribus decori est, vt vitibus vna,
Vt gregibus tauri, segetes vt pinguibus aruis*

F *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

E Mo. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebant: vas coryli testos, & flumina nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atque deos, atque astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina: nulla neque annem
Libavit quadruppes nec gramini attigit herbam.
Daphni tuum Pænos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri syluæque loquuntur.
Daphnis & Armenia currum subiungere tigris
Instituit: Daphnis ibi fas inducere Baccho,
Et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis vt arboribus decori est, vt vitibus vna,
Vt gregibus tauri, segetes vt pinguibus aruis*

F *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

E Mo. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebant: vas coryli testos, & flumina nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atque deos, atque astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina: nulla neque annem
Libavit quadruppes nec gramini attigit herbam.
Daphni tuum Pænos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri syluæque loquuntur.
Daphnis & Armenia currum subiungere tigris
Instituit: Daphnis ibi fas inducere Baccho,
Et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis vt arboribus decori est, vt vitibus vna,
Vt gregibus tauri, segetes vt pinguibus aruis*

F *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

E Mo. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebant: vas coryli testos, & flumina nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atque deos, atque astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina: nulla neque annem
Libavit quadruppes nec gramini attigit herbam.
Daphni tuum Pænos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri syluæque loquuntur.
Daphnis & Armenia currum subiungere tigris
Instituit: Daphnis ibi fas inducere Baccho,
Et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis vt arboribus decori est, vt vitibus vna,
Vt gregibus tauri, segetes vt pinguibus aruis*

F *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

E Mo. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim
Flebant: vas coryli testos, & flumina nymphis:
Cum complexa sui corpus miserabile nati
Atque deos, atque astra vocat crudelia mater.
Non vlli pastos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina: nulla neque annem
Libavit quadruppes nec gramini attigit herbam.
Daphni tuum Pænos etiam ingemuisse leones
Interitum, montesque feri syluæque loquuntur.
Daphnis & Armenia currum subiungere tigris
Instituit: Daphnis ibi fas inducere Baccho,
Et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis vt arboribus decori est, vt vitibus vna,
Vt gregibus tauri, segetes vt pinguibus aruis*

F *Me. Lenta salix quantum pallenti cedit oliuæ,
Punicis humilis quantum salinca roseis:
Iudicio nostro tantum tibi cedit Amyntas.
Sed tu desine plura puer: successimus antro.*

Tu decus omne tuis postquam te fata tulerunt,
 Ipsa Pales agros, atque ipse reliquit Apollo.
 Grandia saepe quibus mandauimus ordea sulcis,
 Infelix lolium, & steriles dominantur auena.
 Pro molli viola, pro purpureo narcisso,
 Carduus, & spinis surgit paliurus acutis.
 Spargite humum foliis: inducite fontibus umbras.
 Pastores: mandat fieri sibi talia Daphnis.
 Et tumultum facite: & tumulto superaddite carmen,
 Daphnis ego in syluis hinc usque ad sidera notus,
 Formosi pecoris custos, formosior ipse.

Lenta salix quantum pallenti cedit oliuae. Rusticis vitur comparationibus. Salix autem vilissima est arbor, oliuae comparatione. *Salix uca*. Herbae genus, quam orcutunicam vulgò vocant. *Rosetis*. ubi rosae nascuntur. *Iudicio nostro*. Ac si diceret, Quid alij sentiant, videris, & bene satisfacit in quo reprehensus est quod Mopso Amyntam cõparasset. *Desine*, omitte, vt *Desine Menalios*. Salustius, *Bellum quibus posset conditionibus desineret*. *Extinctum nymphæ crudeli funere Daphnim*. Multi dicunt simpliciter deheri hoc loco Daphnim quemdam pastorem, quem mater sua compressa à Mercurio, & enixa abiecit, hunc Pastores inuenerunt inter lauros, Daphnim vocauerunt: quæ Pan musicen docuisse dicitur, qui cum & venationis & musices per...mus esset, adamatus à nympha est, qui etiam iureiurando adstrictus est, ne cum alia concumberet. Hic dum boues persequitur, ad regiam peruenit, & ob pulchritudinem appetit, cum regis filia consuetudinẽ miscuit, hoc cum nympha rescisset, luminibus eum orbauit. Ille in auxilium patrem Mercuriũ inuocauit, qui eũ in cœlum eripuit, & in eo loco fontẽ elicuit, qui Daphnis vocatur, apud quẽ quotannis Siculi sacrificat. Alij dicunt significari per allegoriam Gaium Iulium Cæsarem, qui in senatu à Cassio & Bruto viginti tribus vulneribus intereptus est. Vnde & *Crudeli funere voluit dictum*. Sed si de Gaio Cæsare dictũ est, multi per matrem, Venerem accipiunt: per leones & tigres, populos quos subegit: per thiasos, sacra quæ Põtifex instituit: per formosum pecus, populum Romanum. Alij volunt Quintilium Varrum significari cognatum Virgilij, de quo, Horatius, *Ergo Quintilium perpetuus sapor urget*. Tamen *crudeli funere*, ad quẽuis potest referri. Quidã dicunt Virgilium fratris sui Flacci mortem deherẽ. *Vos coryli testes, & flumina nymphis*. Bene testimoniis vitur in rebus incredibilibus. Nam fletum faciliẽ dearum persona non recipit. Et bonis vsus est gradibus: fteuerunt nymphæ, quibus insita est naturaliter pietas: homines, ad quos mortalis peruenit dolore: pecudes, quæ licet ratione careant, tamen non carent sensu. *Fere*: cru delitate gaudẽtes. Quam rem rursus quia incredibilis est, testimonio comprobatur, dicens, *Hoc & montes loquuntur & sylua*. Quod autem ait, *coryli testes, & flumina, vsurpatum est*, nã testes flumina non dicimus, Quoniam quæ in is exeunt, neutrũ in e mittunt, vt agilis agile. Sed nec hoc teste, nec hæc testia possumus dicere. Vnde per diffinitionem debemus, testes mihi sunt: quæ res: coryli & flumina. Sic Horatius, *Testis Metaurum flumen*. Propert. 2. *Eleg. 9. Testes sunt sidera nobis. Atque deos atque astra vocat crudelia*. per quæ hominum fata moueri, atque impleri vel mutari putabant. *Quæ accelerauerunt Daphnidis mortem*. Cum complexa sui corpus miserabile matris. Lugentium est vt & corpori inhæreant. *Nulla quadrupes*. Hic & hæc quadrupes dicimus: vt ipse alibi, *Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit*. *Montesque feri, sylueque loquuntur*. Hyperbolicas dixit. Et notandum quod cum diceret eius apothefin, e contra lætitiã rebus omnibus dat, quas nunc in mœrore fuisse memorauit. *Daphnis & Armonias currum subiungere riges instituit*. Hoc apertẽ ad Cæsarem pertinet: quem constat primũ sacra Liberi patris transtulisse Romam. *Currus*. Pro curru. *Thiasos*. Saltationes, choreas. *Liberi id est liberalia*. Sunt enim thiasii cœtus virginum atque puerorum bacchantium plangentibus Nymphis. Dicunt etiã thiasos esse hastas variis fertis indutas, quibus bacchæ mulieres in sacris Liberi patris utebantur. *Vitis vt arboribus decoris est*. Benẽ vt pastores similitudines de rebus agrestibus sumunt. *Locus Theocriti est. Tuis*. Sic tu es Romanis Cæsar: sic pastoribus Daphnis. *Pales*. Dea pabulorum & dea pastoralis. *Apollinem*. Hic Apollinem dicit, id est pastorem. Nam Admeto regi pauit armeta, & hoc dicit, *Næc pabula nascuntur, nec pecora*. *Grandia ordea*. Vsurpatiuẽ metri causa dixit, nam triticum, vinum, hordeum, mel, numeri tantum singularis sunt. Vnde plurali in prosa vti non possumus. *Vina tamen possumus dicere* Ciceronis exemplo, qui ait in pre-tura, *Vina, cæteraque quæ in Asia facile comparantur*. *Mandauimus*. Commendauimus vel seminauimus. & recte dicitur reddaturis. *Infelix lolium*. Inutile, infœcundum, qui lolium manducant, cæcitate

A cæcitatem patiuntur. Steriles autem auenas secundum situm Italiz dixit. Nam in Thracia fructuosæ sunt. Hæc autem dicit contingere, vt ostendat terram quoque dolere Daphnis mortem. *Purpureo narcisso.* Duo *quæritur*, & purpureo nunc specioso. *Carduus* spinæ genus. *Palurus.* Herba asperissima & spinosa, vel vt quidam volunt, spina alba. *Spargite humum foliis.* id est Implete, vt Spargitur & tellus lachrymis, aspergunt & arma. Et dicit orandum esse locum sepulchri ex voluntate defuncti. *Inducite fonis us umbras.* Facite nemora circa fontes. & hoc ideo, quia, vt diximus, heroum animæ habitant vel in fontibus, vel in nemoribus. vt Lucis habitamus opacis, Riparumque toros, & prata recentia riuis Incolimus. *Superaddite carmen.* Duos versus carmen vocauit: Nec mirum: cum etiam de vno carmen dixerit: vt, Et rem carmine signo. *Æneas hæc de Danais victoribus arma.* *Daphnis ego in syluis, hinc vsque ad sydera notus.* In syluis notus, & hinc vsque ad sydera. *Formosi pecoris custos, formosior ipse.* Si ad Cælatem referas, hoc dicit, Boni populi, optimus imperator.

Me. *Tale tuum carmen nobis diuine poeta,
Quale sopor fessis in gramine, quale per astum
Dulcis aqua saliente sitim restinguere riuo.
Nec calamus solum equiparas, sed voce magistrum.
Fortunate puer, tu nunc eris alter ab illo.*

C *Nos tamen hæc quocunque modo tibi nostra vicissim
Dicemus: Daphnimque tuum tollemus ad astra:
Daphnin ad astra feremus: amaui nos quoque Daphnia.*

Mo. *An quicquam nobis tali sit munere maius?*

*Et puer ipse fuit cantari dignus: & ista
Iam pridem Stimichon laudauit carmina nobis,*

Me. *Candidus insuetum miratur limen olympi:*

Sub pedibusque videt nubes, & sydera Daphnis,

D *Ergo alacris syluas, & cetera rara voluptas,
Panæque, pastoresque tenet, Dryadasque puellas.*

*Nec lupus insidias pecori, nec retia ceruis
Vlla dolum meditantur: amat bonus otia Daphnis.*

*Ipsi lætitia voces ad sydera iactant
Inonsi montes: ipsa iam carmina rupes,
Ipsi sonant arbusta, deus ille, Menalca.*

E *Tale tuum carmen.* Laudant se inuicem, vt diximus supra, & tale deest, videtur, vel aliud quid. *Quale sopor.* Qualis res, vt Dulce satis humor. *Fessis.* Fatigatis labore. *Nec calamus solum equiparas, sed voce magistrum.* Videtur allegoria quasi ad Theocritum & Virgilium respicere: hinc est, Tu nunc eris alter ab illo. Fabula de Calamo talis est. veteres zephyro vento vnam ex horis coniugem adsignant, ex qua & Zephyro Carpon filium pulcherrimi corporis editum dicitur, quem cum Calamus Leandri fluij filius amaret, à Carpo mutua vice etiam ipse adamatus est. Sed Carpos cum in Meandru fluiu cadens esset extinctus, Calamus patrem propter hoc scelus auerlatus aufugit, rogauitque Iouem vt finem suis luctibus, daret, sibiq; mortem præstaret, vt amato post obitum iungeretur, quem miseratione Iupiter ductus in harundinales calamos verti iussit, qui semper circa oras fluminum nasci solent, Carpon vero in fructus rerum omnium vertit, vt semper renascerentur. *Eris alter ab illo.* Id est, tu solus post illum, bucolicum carmen scribis. *Quocunque modo.* Prout possumus. Et dicit se Daphnidis dicturum apothéosin, vt, *Daphnimque tuum tollemus ad astra.* Tuum, id est quem tu diligis. Tollemus ad astra, quia a nobis eius dicturum est.

F *An quisquam nobis tali sit munere maius.* Si amicum laudaueris. *Et puer ipse fuit c. d.* Modo Daphnin intelligimus, nam Cæsar non puer occisus, sed maioris ætatis. *Iam pridem Stimichon laudauit carmina nobis.* Ac si diceret, scio esse prima quæ dicitur es: fructus ea verbis extenuas, quia ille supra verecundè dixerat, *Quocunque modo tibi nostra vicissim.* Quidam per Stimichonem Mæcenatem accipiunt, nonnulli Stimichonem patrem Theocriti dicunt. *Candidus insuetum.* Id est deus. Vnde etiam contra, nigros, mortuos dicimus, significat benignos & bonos, sicut è contra, malos nigros dicimus. *Horatius, Hic niger est hinc tu Romane cauetis.* Sæpe tamen candidum pro pulchro ponit, vt candida Dido, & candida Maia. *Insuetum miratur l. o.* quasi nouus Deus, & quibusdam videtur per allegoriam Cæsarem

dicere, qui primus diuinos honores meruit, & diuus appellatus est. *Sub pedibusque videt nubes & sidera Daphnis.* Meritum eius ostendit, qui summos circulos, & cœli secreta conscendit. Ergo alacres syluâs, cœtera rura, voluptas. Quæ superius occupauerat mœror quod ad sidera abiit, nam supra ait, Ipsa Palæ agros, atque ipse reliquit Apollo. Antiqui autem ergo pro meritis dicebant, sicut hic accipitur. Plautus in *Perla, Satius* in usque valuisse haud probe: Ergo edepol palles. Item in milite, *Et sicine Achilles est, inquit, mihi, immo eius frater inquam est:* Ergo me castor pulcher. Pankque pastor & que tena. Id est, habet, moratur, amplectitur. Nec resia cernis vlla dolus meditantis. Adeo, placet simplicitas Daphnidi, vt etiam ipse dolus qui voluptati antea fuerat, conquiescat: scilicet venationis, & est Hyperbole. *Inuons montes.* Syluosi, in cœdunt. *Deus, deus ille Menalca.* Hoc consonant, Deus deus est Daphnis, quasi vox Syluarum sit. Et multi sic distinguunt: Ipsa anubusta sonant Deus, & subiungunt, deus ille Menalca, vt sit sensus, si enim rupes & arbusta deum dicunt, deus est ô Menalca.

*Sis bonus ô felixque tuis: en quatuor aras,
Ecce duas tibi Daphni, duoque altaria Phœbo.
Pocula bina nouo spumantia lacte quotannis,
Craterasque duos statuas tibi pinguis oliui:
Et multo in primis hilarans conuiuia Baccho,
Ante focum, si frigus erit: si messis, in umbra,
Vina nouum fundam calathis aruisia nectar.
Cantabunt mihi Damœtas, & Lycius Egon:
Saltantes Satyros imitabitur Alphesibœus.
Hæc tibi semper erunt, & cum solemnia vota
Reddemus nymphis, & cum lustrabimus agros.*

Sis bonus, ô felixque tuis. Pastoribus, si Daphnin accipimus: si Cæsarem, bene ait tuis. Suis enim percussoribus nocentissimus fuit. Nam Augustus eius filius omnes est persecutus. *Felix autem, propitius:* vt, *Sis felix, nostrumque leues quæcunque laborem.* Item è contrâ Iuno, *Quæ potuit infelix, Id est irata.* Deos enim vel felices vel infelices ex rebus quas præstant vocamus. *En quatuor aras, Ecce duas tibi Daphni, duoque altaria Phæbo.* Feci inquit aras quatuor: tibi ô Daphni duas, & duas aras Apollini, quæ sint altaria. Nouimus enim aras diis esse superis & inferis consecratas: Altaria verò esse superiorum tantum deorum: quæ ab altitudine constat esse nominata. quæ nunc dat Apollini quasi deo: Daphnidi verò, aras ponit. Nam licet eum dixerit deum, tamen mortalem fuisse manifestum est. Sanè queritur, cur duo altaria se positurum Apollini dicat, cum constet supernos deos impari gaudere numero: inferos verò pari. vt, Numero deus impari gaudet. Quod etiam pontificales indicant libri. Sed constat secundum Porphyrj librum quem Solem appellauit, triplicem esse Apollinis potestatem: & eundem esse Solem apud superos, Liberum patrem in terris, Apollinem apud inferos. Vnde etiam tria insignia circa eius simulachrum videmus, Lyram, quæ nobis cœlestis harmoniæ imaginem monstrat: Gripphenæum, quod & terrenum numen ostendit: Sagittas, quibus inferus deus & noxius indicatur. Vnde & Apollo dictus est a *vo* & *re*. Hinc etiam & Homerus Apollinem tam pestilentiæ dicit quam salutis auctorem, Et Horatius ait, *Conditio mihi placidisque relo.* *Supplices audi pueros Apollo.* Vnde Virgilius rationis huius peritus, per altaria, supernum numen ostendit, per parem numerum, infernam indicat potestatem. Varro Diis superis altaria, terrestribus aras, inferis focos dicari adfirmat. Alij altaria eminentia ararum & ipsa libamina, vt, patrisque altaria libanti. Nouo vel recenti, vel primo tempore lactis incipientem expressum bina. Duo. Quotannis. Singulis quibusque annis. Duo veuiste dixit, vtambo. Nam sæpe tenex tpe carminis ambo luserat. Nam hodie hoc significantius duos & ambos dicimus. *Pinguis oliui.* Quod Græci *ωλιου* dicunt & oliui, & olei, nam & olea, & oliua dicitur. *Hilarans.* Participium est ab eo quod est hilario. Sanè sciendum nomen vnde venit, hilarius vel hilaris à Græco descendere: nam *hilaris* facit. *Ante focum, si frigus erit.* Non frigori calorem opposuit, sed messem quæ est tempore caloris. *Vina nouum fundam calathis.* Ordo est, vina fundens calathis, id est calicibus, quæ vina sint nouum nectar, id est magna dulcedo. *Aruisia autem Chia,* à promontorio Chij insulæ Arisio, vel illud vina aruisia nouum nectar calathis fundam. Alij nouum mustum intelligunt: vel merum, quale nunquam habuerit, vt Pollio & ipse facit noua carmina. *Lycius egon.* Cretensis: vt, Lycius Idomenæus. *Saltantes satyros imitabitur Alphesibœus.* Pastor quidam. Sanè vt in religionibus saltaretur, hæc ratio est, quod nullam maiores nostri

A nostri partem corporis esse voluerunt quæ non sentiret religionem. Nam cantus ad animam saltatio ad mobilitatem pertinet corporis. Solemnia vota. Anniversaria sacra, quæ certis diebus celebrantur. Et cum *infrabimus agros*. Sic supra, Cum faciam vitula pro frugibus, Lustrare, hic circuire, dicitur enim ambaruac sacrificium.

*Dum iuga montis aper, fluuios dum piscis amabit:
Dumque thymo pascentur apes, dum rore cicada:
Semper honos, nomēque tuum, laudēque manebunt.
Vt Baccho, Cererique tibi sic vota quotannis
Agricola facient: damnabis tu quoque votis.*

B Mo. *Quæ tibi, quæ tali reddam pro carmine dona?
Nam neque me tantum venientis sibilus austru,
Nec percussa iuuant fluctu tam litorea: nec quæ
Saxosæ inter decurrunt flumina valles.*

Dum iuga montis aper. Sicut & In freta dum fluuij current semper, & futurum & præteritum significat. *Vt Baccho, Cererique*. Hæc enim duo sunt numina, quæ & rustici maximè colunt, & quorum nomina communia sunt mortalibus cunctis. Sic in Georgicis, Vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutauit arista, Cererem propter aridos, Liberum propter humidos fructus. Itaque nunc Daphnim dicit colendum propter pecudum proventus. *Damnabis tu quoque votis*. Id est cum deus præstare aliqua hominibus cœperis obnoxios tibi eos facies ad vota soluenda: quæ ante quàm soluantur, obligatos & quasi damnatos homines tenent. Alij *damnabis*, Alligabis vel absolues: utrumque enim sensum habet verbum damno, vel *damnabis* reos voti facies. *Reddam pro carmine dona?* Ille eum supra tantum laudauerat: hic & laudat, & de munere etiam cogitat. *Nam neque tantum*. quædam per comparisonem laudata maiorem emphasim habent, si negatio astiua à parte orationis incipiat, vt, non sic aggeribus ruptis c. f. a. e. ex, nec sic immisissis aurigæ vndantia lora. *Sibilus austru*. Hic sibilus dicitur res ipsa. Nam sibilæ ora, participialiter dictum est pro sibilantia.

Me. *Hac te nos fragili donabimus ante cicuta
Hac nos, formosum Corydon, ardebat Alexim:
Hæc eadem docuit, cuium pecus: an Melibœi?
D Mo. At tu sume pedum, quod me cum sepe rogaret,
Non tulit Antigenes, & erat tum dignus amari:
Formosum paribus nodis, atque ære Menalca.*

Hac te nos fragili donabimus ante cicuta. Bene anticipat & offert munus, quod ille se facturum esse promiserat. *Cicuta*. fistula, vt septem compacta cicutis: & fistulæ qualitate per principia eclogarum ostendit, vt, hæc nos formosum Corydon ardebat Alexin. *Sume pedum*. Virga incurua, vnde retinentur pecudum pedes. *Non tulit Antigenes, & erat tum dignus amari*. Aut pastorem quendam pulcherrimum dicit, aut Choraulam significat, quem legimus admodum à Virgilio fuisse dilectum, non tulit autem non impetrauit *amari pro qui amaretur*. *Formosum paribus nodis*. Et ab arte & à natura laudauit vel ab ære, vt si dicas pulcher est equus sella, pulcher est franis. *Paribus nodis*, id est natura formosum, hoc est pulchrum ære artificum: vel *paribus nodis*, id est, pari intervallo.

ECLOGA VI. SILENVS.
POETA.

*P*rima Syracusio dignata est ludere versu
Nestra, nec erubuit fluvias habitare Thalia,
Cum canerem reges, & prælia, Cynthis aurem
Vellit, & admonuit, Pastorem Tyture, pingues
Pascere oportet oves deductum dicere carmen.
Nunc ego (namque super tibi erunt, qui dicere laudes
Vare tuas cupiant, & tristia condere bella)